

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Vilniaus universiteto
**STUDIJŲ PROGRAMOS RYTŲ EUROPOS IR RUSIJOS
STUDIJOS (valstybinis kodas - 621L20013)
VERTINIMO IŠVADOS**

**EVALUATION REPORT
OF EASTERN EUROPEAN AND RUSSIAN STUDIES (state code -
621L20013)
STUDY PROGRAMME
at Vilnius University**

1. Prof. Anu Toots (team leader), *academic*,
2. Dr. Stefan Ganzle, *academic*,
3. Prof. Geoffrey Swain, *academic*,
4. Ms. Judita Akromienė, *representative of social partners*,
5. Ms. Julija Stanaitytė, *students' representative*.

Evaluation coordinator – Ms. Dovilė Žeimienė

Išvados parengtos anglų kalba
Report language – English

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	<i>Rytų Europos ir Rusijos studijos</i>
Valstybinis kodas	621L20013
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis	Politikos mokslai
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (1,5)
Studijų programos apimtis kreditais	90
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Politikos mokslų magistras
Studijų programos įregistravimo data	2014-01-08

INFORMATION ON EVALUATED STUDY PROGRAMME

Title of the study programme	<i>Eastern European and Russian Studies</i>
State code	621L20013
Study area	Social Sciences
Study field	Political Science
Type of the study programme	University studies
Study cycle	Second
Study mode (length in years)	Full-time (1,5)
Volume of the study programme in credits	90
Degree and (or) professional qualifications awarded	Master of Political Science
Date of registration of the study programme	2014-01-08

© Studijų kokybės vertinimo centras
The Centre for Quality Assessment in Higher Education

**VILNIAUS UNIVERSITETO ANTROSIOS PAKOPOS STUDIJŲ PROGRAMOS RYTŲ
EUROPOS IR RUSIJOS STUDIJOS (VALSTYBINIS KODAS – 621L20013) 2016-11-10
EKSPERTINIO VERTINIMO IŠVADŲ NR. SV4-223 IŠRAŠAS**

<...>

V. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Vilniaus universiteto studijų programa *Rytų Europos ir Rusijos studijos* (valstybinis kodas – 621L20013) vertinama **teigiamai**.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais*
1.	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	4
2.	Programos sandara	3
3.	Personalas	3
4.	Materialieji išteklių	3
5.	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6.	Programos vadyba	3
	Iš viso:	19

* 1 – Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2 – Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3 – Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4 – Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

<...>

IV. SANTRAUKA

Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas yra atsakingas už šešias magistrantūros studijų programas, apimančias šias sritis: *šiuolaikinės politikos studijos, rytų Europos ir Rusijos studijos, tarptautiniai santykiai ir diplomatija, viešosios politikos analizė, Europos studijos ir politika ir medijos*. Studijų programa *Rytų ir Europos ir Rusijos studijos* yra viena iš penkių programų, kurios buvo vertinamos.

Ši studijų programa vykdoma trejus metus, nors yra kilusi iš ankstesnės studijų programos *Vidurio ir Rytų ir Europos studijos*, dėstytos 2006–2012 m. Šis paveldas akivaizdžiai prisidėjo prie kelių programos stiprybių: tikslingas studijų turinys, kvalifikuoti dėstytojai, geri literatūros šaltiniai, tvirtos studijų gairės ir standartai. Programos turinys ir sandara nuolat atnaujinami kartu išsaugant vertingas tradicijas. Dėmesys Rytų Europai ir Rusijai yra akivaizdus pranašumas labai konkurencingoje tarptautinių universitetų aplinkoje. Be to, šią studijų programą dar labiau sustiprino 2016 m. atlikti svarbūs jos pakeitimai, įskaitant visų pirma tai, kad atsisakyta modulinės struktūros. Vienas iš pagrindinių šios pertvarkos tikslų – leisti studentams rinktis iš didesnio pasirenkamųjų dalykų bloko. Taigi magistrantūros studentams suteikiama daugiau lankstumo stiprinant individualų studijų profilį arba, kitaip tariant, išplečiant disciplinų prizmę. Šią reformą iki šiol tvirtai palaiko visos dalyvaujančios šalys – studentai, dėstytojai, absolventai ir darbdaviai. Tačiau akivaizdu, kad dar kelis metus reikia atidžiai stebėti ir vertinti jos poveikį.

Pagrindinis studijų programos *Rytų Europos ir Rusijos studijos tikslas* yra „parengti aukštos kvalifikacijos, pažangiai mąstančius specialistus, turinčius tarpdalykinių žinių apie Rytų Europą (įskaitant Rusiją) ir gebėjimus, būtinus savarankiškai jos politinei, ekonominei ir kultūrinei analizei atlikti“. Programa (pagrindiniai ir pasirenkamieji dalykai) sudaroma taip, kad būtų užtikrinta tinkama teorijos ir praktikos pusiausvyra ir ugdomi gebėjimai, kurie yra svarbūs norint suprasti šiuolaikinę Rytų Europą ir Rusiją.

Ekspertų grupė teigiamai vertina požiūrį į studijų rezultatus, kuriuo grindžiama ši programa. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai pagrįsti akademiniais ir profesiniais reikalavimais, visuomenės ir darbo rinkos poreikiais. Programa sukurta siekiant užpildyti suvoktą spragą užtikrinant regionines studijas anglų kalba, aiškiai orientuotas į politikos pokyčius. Visuomenės poreikis šiuo atžvilgiu, ypač dabartinėmis tarptautinėmis aplinkybėmis, yra akivaizdus. Ši programa suteikia tai, ką žada, ir neatitikimų tarp numatomų studijų rezultatų, turinio ir kvalifikacijų nėra.

Studijų dalykų turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą, jis padeda pasiekti numatomus studijų rezultatus. Atsižvelgiant į didelę politinę ir socialinę regiono dinamiką, rekomenduojama ypač daug dėmesio skirti nuolatiniam paskaitų *kursų* pavadinimų ir naudojamų literatūros šaltinių atnaujinimui.

Dėstytojų kvalifikacija yra tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti. Dėstytojų sudėtis yra tokia, kuri užtikrina teorines žinias, praktinę patirtį ir visas svarbiausias šios programos temas.

Realų rūpestį ekspertų grupei kelia dėstytojų atliekamų mokslinių tyrimų kiekis ir kokybė. Mokslinių tyrimų publikacijų nedaug, straipsnių aukščiausio lygio tarptautiniuose žurnaluose nėra paskelbta. Įvairių dėstytojų leidybinė veikla labai nevienodo lygio. Remdamasi šiais pastebėjimais, ekspertų grupė rekomenduoja vadovybei toliau kurti paskatos priemones, kuriomis siekiama padidinti aukšto lygio tarptautinių publikacijų skaičių. Be šių priemonių, rekomenduojama daugiau dėmesio skirti visapusiško ir ilgalaikio dėstytojų tobulinimo, apimančio nuolatinį mokymą neatsitraukiant nuo darbo, konsultavimą dėl projektų rašymo, akademinį mainų planavimą, perspektyvai. Kalbant apie šią konkrečią programą, dar svarbu daugiau dėmesio skirti akademinio ir administracinio personalo rengimui darbui su skirtingų kultūrų ir išsilavinimo studentais. Apibendrinant reikia pasakyti, kad dabartinę sistemą, kai dėstytojų profesinis tobulėjimas grindžiamas individualiais poreikiais, reikia pakeisti koordinuota sistema, kuri būtų orientuota į organizacijos plėtros tikslus.

Nedidelis darbuotojų aktyvumas mokslo tiriamojoje veikloje neskatina ir studentų noro dalyvauti moksliniuose tyrimuose. Šiuo metu studentai juose nedalyvauja, be to, jie nesijaučia konsultuojami dėl pasirenkamųjų dalykų bei magistrantūros baigiamųjų darbų temų pasirinkimo.

TSPMI auditorijos, kompiuterinė technika, programinė įranga ir medijų įranga yra tinkama ir pakankama. Biblioteka nėra didelė, bet patogi. Be to, plačiai prieinamos elektroninės mokslinės bazės, kuriomis nuolat naudojamosi studijų procese. Tai, kad Instituto pastate nėra belaidžio interneto (*Wi-Fi*), gali kažkiek trukdyti mokymuisi naudojantis internetu. Ekspertų grupė mano, kad naujos socialinių medijų priemonės (pavyzdžiui, *Facebook*) ir dalijimosi duomenimis priemonės (pavyzdžiui, *Dropbox*) negali visiškai kompensuoti ribotos prieigos prie interneto ir nepakankamo naudojimosi internetinėmis mokymosi programomis (pvz., *Moodle*).

Grupiniam darbui skirtos infrastruktūros mažoka. Būtina didinti mažų klasių, kompiuterių laboratorijų skaičių ir grupiniam darbui skirtą plotą.

Ekspertų grupė rekomenduoja vadovybei investuoti į priemones (įrangą) ir skaitmeninius mokymosi išteklius, ypač į grupiniam darbui skirtą infrastruktūrą bei vieno langelio principu veikiančias mokymosi platformas.

Priėmimo reikalavimai yra aiškūs. Universitetas įdiegė kokybės užtikrinimo procedūras, įskaitant studentų grįžtamąjį ryšį nuolat organizuojant apklausas. Bendroji studijų rezultatų vertinimo sistema yra aiški, tinkama ir viešai skelbiama. Kalbant apie seminarų vertinimą, pastebima, kad tarp atskirų dalykų nėra bendros sistemos skiriant užduotis ir jas vertinant. Studentai mano, kad ne visų dalykų seminarų įvertinamai yra teisingi ir suprantami. Remdamasi šiais pastebėjimais, ekspertų grupė rekomenduoja profesionaliai parengti vertinimo procedūras, nustatant kai kurias formalias taisykles dėl užduočių valandų paskirstymo ir užduočių vertinimo.

Studijų programos komitetas yra pagrindinis veikėjas, užtikrinantis programos tobulinimą ir kokybę. Šiuo metu jo veikla ir posėdžiai yra daugiau *ad hoc*, o tai leidžia lanksčiai ir greitai spręsti klausimus. Tačiau ekspertų grupė mano, kad tam tikras šio komiteto veiklos reguliarumas ir jos strateginis planavimas palengvintų studijų programos *Rytų Europos ir Rusijos studijos* tobulinimo procesą.

Socialinių partnerių noras prisidėti prie šios programos daro įspūdį. Socialiniai partneriai dalyvauja tobulinant programą, ginant baigiamuosius darbus, mažiau mokymo bei mentorystės srityje. Kad Institutas galėtų sėkmingai priimti būsimus iššūkius (pvz., didėjančią konkurenciją aukštojo mokslo srityje ir darbo rinkoje), ekspertų grupė rekomenduoja jam išeiti iš „komforto zonos“, kurioje dabar studijų programa *Rytų Europos ir Rusijos studijos* yra, ir rasti naujų bendradarbiavimo partnerių vietas, regiono ir tarptautinėje arenoje.

<...>

III. REKOMENDACIJOS

1. Ekspertų grupė pataria atnaujinti ir supaprastinti pagrindinių dalykų turinį atsižvelgiant į naujausius pokyčius Rytų Europoje ir Rusijoje. Ši rekomendacija yra ypač sietina su studijų dalykų literatūros parinkimu.
2. Ekspertų grupė primygtinai ragina atkreipti dėmesį į mažą dėstytojų publikacijų skaičių ir negausų dalyvavimą konferencijose. Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institutas (toliau – TSPMI arba Institutas) ir Vilniaus universitetas (toliau – VU) turi užtikrinti, kad, siekiant paskatinti mokslinių tyrimų veiklą, būtų įdiegtos visos būtinos pagalbos struktūros, paskatų mechanizmai ir sudaryti tinkami susitarimai dėl darbo ir karjeros.
3. Institutui rekomenduojama užtikrinti strateginę ir ilgalaikę dėstytojų tobulinimo perspektyvą, t. y. mokyti akademinio rašymo anglų kalba ir paraiškų stipendijoms gauti rašymo, skatinti dėstytojus dalyvauti profesinio tobulinimo kursuose ir pripažinti jų dalyvavimą.
4. Ekspertų grupė siūlo, kad planuojant ir įgyvendinant darbuotojų profesinį mokymą bei studentų konsultavimą būtų atsižvelgta į studijų programos *Rytų Europos ir Rusijos studijos* specifiką (mažesnę trukmę, labai įvairų studentų išsilavinimą). Rekomenduojama mokyti dėstytojus įvairovės valdymo ir daugiau konsultuoti studentus apie dalykų pasirinkimą ir baigiamųjų darbų rašymą.

5. Ekspertų grupė rekomenduoja užtikrinti, kad studijų programos vadybos pagrindu taptų reguliariai rengiami Studijų programos komiteto posėdžiai, numatantys strateginius ir ilgalaikius tikslus.
6. Institutui rekomenduojama supaprastinti studentų vertinimo sistemą ir stengtis, kad vertinimo procesas taptų tikrai interaktyviu ir nuolatiniu dėstytojų ir studentų bendravimu, kuris yra šios studijų programos kokybės užtikrinimo dalis.
7. Ekspertų grupė siūlo TSPMI ir Studijų programos komitetui išeiti iš dabartinės komforto zonos ir plėsti socialinių partnerių tinklą dabartinių VU studentų ir absolventų darbdavių gretas papildant naujais partneriais.

<...>

Paslaugos teikėjas patvirtina, jog yra susipažinęs su Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 235 straipsnio, numatančio atsakomybę už melagingą ar žinomai neteisingai atliktą vertimą, reikalavimais.

Vertėjos rekvizitai (vardas, pavardė, parašas)